

**Θεματική πύλη για την Πληροφοριακή
Παιδεία στην Ανώτατη Εκπαίδευση:
η περίπτωση της ισπανικής πρωτοβουλίας e-COMS
ως παράδειγμα εφαρμογής**

Γιώργος Χριστοδούλου

Βιβλιοθηκονόμος

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

gxristod@jour.auth.gr

Ο ρόλος των Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων

- Σύγχρονη κοινωνία = Σύγχρονο σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης
- Έμφαση:
  - στη διαχείριση γνώσης,
  - στις τεχνολογίες πληροφοριών
  - στη Δια βίου μάθηση
- Κυρίαρχο ρόλο στην προετοιμασία των πολιτών του 21^{ου} αιώνα

Μαθησιακή πύλη (e-learning Portal)

(ορισμός)

«...ένα μοναδικά ολοκληρωμένο σημείο που προσφέρει χρήσιμη και περιεκτική πρόσβαση στην πληροφορία, και επιπρόσθετα στο περιεχόμενο»

Περιλαμβάνει:

- εργαλεία αναζήτησης,
- διδακτικές πηγές,
- διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό,
- εργαλεία διαπροσωπικής επικοινωνίας,
- τεχνικές κατάρτισης, αξιολόγησης κ.λπ.

Μαθησιακή πύλη (e-learning Portal)

- πρόσβαση σε ποιοτικές πληροφορίες και μαθησιακές πηγές
- Ενθαρρύνει τη διαδραστικότητα με τις πηγές αλλά και με άλλους εκπαιδευόμενους,
- υποστηρίζει νέα μοντέλα διδασκαλίας, μάθησης και έρευνας

Ακαδημαϊκό portal

Θα πρέπει να λάβει υπόψη του:

- ΟΧΙ μόνο τους εκπαιδευτικούς και οικονομικούς στόχους
- Αλλά και θέματα όπως:
  - την πρόσβαση,
  - την ευελιξία,
  - την καινοτομία,
  - την εξατομίκευση,
  - την αξιοπιστία,
  - την ποιότητα της πληροφορίας

Portal, γιατί;

- Επικεντρώνεται στο χρήστη και όχι στον κάτοχο της σελίδας
- Οι σχεδιαστές φροντίζουν να έχουν πλήρη επίγνωση των αναγκών πληροφόρησης του τελικού χρήστη
- Επιτρέπει την προσαρμογή και την εξατομίκευση
- Παρά την πολυπλοκότητα τους -Σημαντικά

Βασικές πτυχές μίας μαθησιακής πύλης

- **Περιεχόμενο**

- παρέχει πρόσβαση στο υψηλότερο ποιοτικά περιεχόμενο του Παγκόσμιου Ιστού και προάγει τη χρήση των προτύπων

- **Ανεπτυγμένες υπηρεσίες**

- Όπως, ειδήσεις, εκθέσεις, βιβλιογραφικές ανακοινώσεις, εργαλεία συνεργατικής έρευνας και έκδοσης κ.λπ.

- **Ποιοτικές μηχανές και εργαλεία**

- Που δρουν ως οδηγοί χρηστών στην πύλη: μηχανές αναζήτησης, σύνθετοι μέθοδοι ανάκτησης, εκπαιδευτικά προγράμματα, ηλεκτρονικοί θησαυροί, φόρουμ συζητήσεων, chat rooms κ.λπ.

- **FAQs**

- **Πρόσβαση σε πηγές και εφαρμογές**

- **Ενημέρωση**

- με έγκυρα και συναφή με τις ανάγκες των χρηστών περιεχόμενα

Ειδικοί στόχοι

- Διαδραστικό portal που «**μαθαίνει να μαθαίνουν**»
- Εκπαιδευτική και πληροφοριακή πύλη για τη βιβλιοθηκονομία και την επιστήμη της πληροφόρησης
- Να εκπαιδεύει του φοιτητές να αναπτύσσουν ικανότητες ανάλυσης και σύνοψης
- Να γνωρίσει τις βασικές τεχνικές αναζήτησης για ανάκτηση και αξιολόγηση
- Να καθοδηγήσει πως να οργανώνουν και να παρουσιάζουν την πληροφορία
- Να κατευθύνει πώς να χρησιμοποιούν συστήματα σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας

Ουσιώδη χαρακτηριστικά ενός e-learning portal

- Κάλυψη
  - (διάφορες κοινότητες χρηστών)
- Ενσωμάτωση
  - (αλλαγών για προσαρμογή στις υπάρχουσες κάθε φορά ανάγκες)
- Μαθησιοκεντρικό
  - Εκπαιδευτικό υλικό και καινοτόμες πηγές, δυναμικές και διαδραστικές
- Προσβάσιμο
  - Εύκολο στην ανάκτηση και χρήση των πληροφοριών
- Ευέλικτο
  - Επιτρέπει την εύκολη προσθήκη νέων πηγών
- Πλοηγήσιμο
- Υπεύθυνη διαχείριση (αξιολόγηση)
- Ενημερωμένο
- Συνεργατικό

Τα βασικά κίνητρα ανάπτυξης του e-COMS

- Η ευρωπαϊκή δυναμική στην ανώτατη εκπαίδευση (e-Europe 2005)
- Η Κοστρουκτιβιστική προσέγγιση στην εκπαίδευση
- Το παράδειγμα της Πληροφοριακής παιδείας

e-COMS

- Ένα γενικευμένο portal,
- Κατάλληλο για όλους τους φοιτητές που χρειάζεται να αποκτήσουν δεξιότητες και κατάρτιση πληροφοριακής παιδείας,
- ειδικότερα στο σημερινό ηλεκτρονικό μαθησιακό περιβάλλον

Σχέδιο δράσης

---

1. Εννοιολογικός σχεδιασμός (Conceptual design)
  - περιλαμβάνοντας την ανάπτυξη ενός σύντομου κειμένου που θα προσδιορίζει τις εννοιολογικές, λειτουργικές και τεχνικές απαιτήσεις
2. Τεχνικός σχεδιασμός (Technical design)
  - εννοιολογικές λύσεις και τροποποιήσεις που προκύπτουν μέσα από συζητήσεις και χρησιμοποιούνται για τον τεχνικό σχεδιασμό.
3. Ανάπτυξη πιλοτικής πύλης
  - μικρής κλίμακας εκπαιδευτικό portal.
4. Δοκιμαστική λειτουργία της πιλοτικής πύλης
5. Εφαρμογή του portal
6. Αναβαθμίσεις του συστήματος
  - Σε βάθος ορισμένων μηνών

Περιεχόμενα του portal e-COMS

- Περίληψη περιεχομένων
- Περιεχόμενα οργανωμένα σε 9 κατηγορίες.
- Δεξιότητες και ικανότητες σε κάθε κατηγορία.
- Ηλεκτρονικός φάκελος.
- Βιβλιογραφικός φάκελος.
- Εργαλεία για συμβουλές, γνώμες και επικοινωνία.

<http://www.mariapinto.es/e-coms/>

Δομή του e-COMS

---

1. Πληροφοριακή-ψηφιακή παιδεία

- Επεξηγείται η έννοια της Πληροφοριακής Παιδείας ως τρόπος να μάθουν να μαθαίνουν, καθώς και τα διεθνή πρότυπα και μελέτες

2. Πληροφοριακές ανάγκες

- Προσδιορίζεται η έννοια της πληροφοριακής ανάγκης.

3. Εισαγωγή στην έρευνα

- Εξετάζονται σε βάθος οι αρχές της επιστημονικής σκέψης, οι διαδικασίες δημιουργίας και καινοτομίας, οι τεχνικές και οι μέθοδοι έρευνας.

4. Ηλεκτρονικό περιεχόμενο

- εξηγείται η έννοια του ηλεκτρονικού περιεχομένου, η χωρίς όρια χρήση του μέσω διαδικτύου, όπου κάθε χρήστης μπορεί να δημιουργήσει, να αναδημιουργήσει, να τροποποιήσει και να επαναχρησιμοποιήσει το περιεχόμενο.

Περιεχόμενα του e-COMS

---

5. **Διαχείριση ηλεκτρονικού περιεχομένου**
  - Καλύπτεται η σημασία της ηλεκτρονικής διαχείρισης περιεχομένου και η κριτική ερμηνεία των πληροφοριών που περιέχονται σε τεκμήρια
6. **Οργάνωση, φιλτράρισμα και απεικόνιση των πληροφοριών**
  - Να γνωρίζει πώς να οργανώνει, αναλύει, φιλτράρει και παρουσιάζει τα σύνθετα ηλεκτρονικά περιεχόμενα
7. **Αναζήτηση και ανάκτηση πληροφοριών**
  - Εισαγωγή στις έννοιες της αναζήτησης και της ανάκτησης πληροφοριών. Ο φοιτητής διδάσκεται να χρησιμοποιεί διαφορετικές μεθόδους, τεχνικές και εργαλεία έρευνας για να εξασφαλίσει την ποιότητα κατά την ανάκτησή του.
8. **Ποιότητα και αξιολόγηση ηλεκτρονικού περιεχομένου**
  - Με την ελευθερία και ευκολία με την οποία το περιεχόμενο μπορεί να δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο προϋποθέτει ότι οι φοιτητές θα πρέπει να υιοθετήσουν μια σειρά κριτηρίων, που θα τους βοηθήσουν να φιλτράρουν το ηλεκτρονικό περιεχόμενο και να αναγνωρίζουν την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών
9. **Επεξεργασία ηλεκτρονικού περιεχομένου**
  - Η έκδοση πληροφοριών στο διαδίκτυο αποτελεί δυνατότητα για τον καθένα. Η ηλεκτρονική έκδοση είναι συνήθως πολυμεσική (multimedia) και περιλαμβάνει μία σειρά από μέσα, από κείμενο μέχρι βίντεο.

Περιεχόμενα του e-COMS. Επιπλέον...

- forum
- Tutorial
- Υπηρεσίες (links)
  - Ηλεκτρονικά λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά
  - Οδηγοί Κατάλογοι
  - Μηχανές αναζήτησης
  - Ψηφιακές συλλογές
  - Λογισμικά

Ελλάδα, τι;

- δημιουργία portal
  - υποστήριξη από τον ΣΕΑΒ, σε συνεργασία με τα αντίστοιχα τμήματα βιβλιοθηκονομίας,
- θα προωθήσει:
  - τη δημιουργία ή/και την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού υλικού,
  - την προώθηση της πληροφοριακής παιδείας στους φοιτητές
  - Την καθολική συμμετοχή τους στην αυτόνομη διαδικασία μάθησης.